

Legal House Kancelaria Prawna J. Lewandowski & Wspólnicy s.k.

ul. Towarowa 35 lok. 102, 00-869 Warszawa

NIP: 527-27-48-531 REGON: 362839311

KRS: 0000582476 w Sądzie Rejonowym dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS

www.legalhouse.pl tel: 519-813-366 e-mail: lewandowski@legalhouse.pl

Nr rachunku bankowego: 25 1930 1419 2300 0350 0763 0001

---

Warszawa, dnia 2 listopada 2018 roku

Autor: r.pr. Jakub Lewandowski

## **OPINIA PRAWNOKARNA**

### **PODSTAWA PRAWNA**

1. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz.U. 1997 Nr 88 poz. 553) z późn. zm.
2. Ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie. (Dz.U. 1995 nr 147 poz. 713) z późn. zm.
3. Statut Polskiego Związku Łowieckiego (załącznik do uchwały XXI Krajowego Zjazdu Delegatów PZŁ z dnia 2 lipca 2005 r. )

### **STAN FAKTYCZNY**

Polski Związek Łowiecki – Zarząd Główny (dalej: „PZŁ”) zlecił wykonanie audytu wewnętrznego za lata 2017 i 2018 (do kwietnia), w trakcie którego audytorzy zidentyfikowali szereg istotnych nieprawidłowości, skutkujących wielomilionowymi stratami dla PZŁ. Celem przeprowadzenia analizy prawnokarnej jej autor przyjął za własne ustalenia stanu faktycznego wskazane w

raporcie z audytu wewnętrznego, który w ocenie autora znajduje potwierdzenie w załącznikach do raportu oraz zabezpieczonym przez audytorów materiale dowodowym.

Autor niniejszym zastrzega, że niniejsza opinia została sporządzona w dniach od 30 października 2018 roku do 2 listopada 2018 roku – z uwagi na krótki czas na sporządzenie opinii autor zastrzega możliwość jej późniejszego uzupełnienia.

Z uwagi na powyższe przyjęto następujący stan faktyczny.

Poprzedni Przewodniczący Zarządu Głównego PZł Lech Bloch nie wprowadził procedury wewnętrznej regulującej proces zakupowy, która wymuszałaby prowadzenie postępowań konkurencyjnych przed wyborem danego dostawcy.

Dostawcy PZł byli wybierani na podstawie niejasnych kryteriów. Analizy audytorów wskazują, że ceny ww. dostawców były istotnie zawyżone w stosunku do cen rynkowych. W niektórych przypadkach zamówienia były „przepuszczane” przez podstawione firmy fasadowe, sztucznych pośredników, którzy dokładali nienależne marże. Występują również przypadki powiązań pomiędzy dostawcami a pracownikami PZł.

Drugim pod względem obrotów dostawcą PZł jest Oficyna Wydawnicza „FOREST”. PZł zlecił tej firmie przygotowanie i druk wielu podręczników dla nowo wstępujących do PZł. W okresie 2011 r. do 2018 r. (do kwietnia) ww. firma wystawiła PZł faktury na łączną kwotę 11,7 miliona zł. Firma FOREST była w istocie pośrednikiem, bowiem pracownicy PZł decydowali co ma się znaleźć w ww. podręcznikach, wskazywali autorów (często członków PZł). PZł gwarantowała również zakup całych nakładów sięgających co najmniej 10 tys. egzemplarzy.

Pracownicy PZŁ nie zbierali ofert konkurencyjnych innych wydawnictw. Nie wiadomo z jakich składników składa się zaoferowana przez FOREST cena.

Audytorzy dokonali analizy cenowej. Z analizy tej wynika, iż Oficyna Wydawnicza „FOREST” znacząco zawyżała ceny publikacji. Z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, że dodatkowe, nienależne marże Oficyny Wydawniczej „FOREST” wynosiły aż od 60% do 72% ceny oferowanych PZŁ książek.

Dobrym przykładem jest też cena kolorowanki oferowanej dla PZŁ za 4 zł netto sztuka, podczas gdy na swojej stronie internetowej FOREST sprzedaje podobną za cenę 1,62 zł netto za sztukę.

Poważne wątpliwości budzi także to, że PZŁ jest właścicielem swojego własnego wydawnictwa tj. Łowiec Polski, który mógłby wydać ww. publikacje. Pracownicy PZŁ nawet nie zapytali Prezesa Łowca Polskiego o ofertę cenową.

Wreszcie, początkowo prawa autorskie do ww. publikacji miały pozostać przy PZŁ. Jednakże na koniec znalazły się w firmie FOREST, co nawet zgodnie z opinią prawnika PZŁ było niezgodne z interesem związku.

**Łączne straty PZŁ na współpracy z FOREST audytorzy szacują na 7,6 miliona zł.**

Kolejne straty wynikają z organizowanych rokrocznie przez PZŁ targów myśliwskich Hubertus Expo. W latach 2017 i 2018 łączne straty PZŁ z tego tytułu wyniosły aż ok. 539 tys. zł.

W opinii audytorów ww. straty są wynikiem przede wszystkim zaniżania opłat dla wybranych uczestników targów. Wpływ na ww. straty miało również zawyżanie cen dostawców, dostarczających towary i usługi na użytek targów Hubertus Expo.

Dla przykładu w 2017 r. największy pod względem zajmowanej powierzchni (430m<sup>2</sup>) uczestnik targów tj. firma M.K. Szuster (handlująca bronią) w istocie w ogóle nie zapłaciła za wynajem. Co więcej to PZŁ zapłaciła za zabudowę jej stoiska kwotę 27 tys. zł netto. Biorąc pod uwagę cenę z cennika w 2017 r. tylko w przypadku ww. firmy PZŁ stracił aż 138 tys. zł. Podobnie było w 2018 r. – strata 105 tys. zł. Należy dodać, iż zgodnie z uzyskanymi informacjami rzecznicz PZŁ tj. Diana Piotrowska odpowiadająca za ww. targi otrzymała sztucer od firmy M.K. Szuster - nie wiadomo czy za niego zapłaciła. Podobne rabaty otrzymywała również inna firma handlująca bronią tj. firma Knieja M.Rubiś.

Poważne wątpliwości audytorów budzi również dostawca cateringu na targi i na konferencje PZŁ tj. firma Zakład Mięсны LENARCIK. Analiza cen ww. firmy wskazuje, iż były one istotnie zawyżone w stosunku do cen rynkowych (zwłaszcza, że zgodnie z uzyskanymi informacjami dziczyzna do przygotowania dań była w części przekazywana do firmy LENARCIK za darmo). Także i w tym przypadku nie zebrano cen konkurencyjnych. Należy natomiast wspomnieć, iż właściciel ww. firmy tj. Stanisław Lenarcik oraz były Przewodniczący Zarządu Głównego PZŁ tj. Lech Bloch są razem współnikami w spółce Prolife sp. z o.o., co może kreować konflikt interesów.

Kolejne poważne wątpliwości audytorów budzi współpraca z firmą Magbet sp. z o.o. Firma ta jest firmą „fasadową”, sztucznym pośrednikiem pobierającym nienależną marżę. Dla przykładu w 2017 r. rzecznicz prasowy PZŁ Diana Piotrowska negocjowała wynajem sal konferencyjnych z pracownikiem PKiN na potrzeby konferencji PZŁ dotyczącej zdrowej żywności. Jednakże do podpisania umowy z PKiN została podstawiona ww. firma Magbet sp. z o.o. Dopiero z tą firmą umowę podpisał PZŁ. Tylko w tym przypadku dodatkowa, nienależna marża Magbet sp z wyniosła aż 120%.

Wątpliwości audytorów budzą również zakupy gadżetów na targi Hubertus przez pośrednika firmę M-Concept, która pobierała dodatkowe marże w wysokości do 23% do 67%. W 2016 r. marże na ww. gadżetach mogły wynosić nawet ponad 100%. Audytorzy nie widzą żadnego ekonomicznego sensu ww. transakcji.

Podsumowując, w opinii audytorów istnieje poważne ryzyko, że zidentyfikowane nieprawidłowości spowodowały szkodę wielkich rozmiarów w majątku PZŁ. W związku z powyższym rekomendujemy przeprowadzenie analizy prawnokarnej zebranych podczas audytu dowodów, celem ustalenia potencjalnej odpowiedzialności za ww. szkody. Celem ww. analizy powinno być również wskazanie ścieżki prawnej dającej możliwość uzyskania odszkodowania za poniesione szkody.

Z przeprowadzonego audytu wynikają również następujące fakty dotyczące wybranych obszarów działalności PZŁ.

### **Oficyna Wydawnicza „FOREST”**

W trakcie audytu wewnętrznego w Polskim Związku Łowieckim, Zarząd Główny (PZŁ) audytorzy zidentyfikowali szereg istotnych nieprawidłowości dotyczących współpracy z Oficiną Wydawniczą „FOREST”, skutkujących poważnymi stratami dla PZŁ. Straty te szacujemy na kwotę około 7,6 miliona zł netto. Poniżej przedstawiamy streszczenie dyrektorskie poczynionych ustaleń:

PZŁ nawiązał współpracę w zakresie wydawania publikacji m.in. dla nowo wstępujących członków PZŁ w 2011 r. Pierwszą publikacją wydaną przez ww. firmę był Łowiecki Podręcznik Selekcjonera.

łącznie w okresie 2011 r. – 04.2018 r. Oficyna Wydawnicza „FOREST” wystawiła faktury do PZŁ na kwotę 11.752.875 zł netto.

Zgodnie z umowami podpisywanymi z Oficyną Wydawniczą „FOREST” wydawnictwo to miało zagwarantowaną sprzedaż całych nakładów na rzecz PZŁ, które to nakłady wynosiły min. 10 tys. egzemplarzy. Książki były dystrybuowane do poszczególnych Zarządów Okręgowych PZŁ.

W związku z tym, że PZŁ nabywało cały nakład, co zdejmowało z wydawnictwa wszelkie ryzyka finansowe, cena za publikację została określona na zasadzie koszty wydania (prawa autorskie, druk etc.) plus marża wydawnictwa w wysokości 20%. Poważne wątpliwości audytorów budzi fakt, że wydawnictwo nie podawało nigdzie części składowych cen publikacji oferowanych PZŁ.

Należy wspomnieć również, że Oficyna Wydawnicza „FOREST” miała istotnie uproszczoną pracę, bowiem autorami publikacji byli w większości pracownicy PZŁ lub osoby z nim związane. Również zakres publikacji (np. Podręcznik dla Selekcjonera) był często ustalany przez PZŁ. W związku z powyższym Oficyna Wydawnicza „FOREST” była w istocie jedynie pośrednikiem w podpisywaniu umów z autorami, drukarniami etc.

Audytorzy przeprowadzili szczegółową analizę cenową wybranych 4 publikacji. Z analizy tej wynika, iż Oficyna Wydawnicza „FOREST” znacząco zawyżała ceny publikacji. Z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić że w badanej próbie, dodatkowe, nienależne marże Oficyny Wydawniczej „FOREST” wynosiły od 60% do aż 72%. Jeżeli zatem cena publikacji wynosiła 86 zł (Podręcznik dla Selekcjonera) to aż 51,6 zł (60%) mogła stanowić dodatkowa nienależna marża wydawnictwa. Przy gwarantowanych przez PZŁ nakładach rzędu 10 – 20 tys. egzemplarzy sytuacja taka powodowała krociowe, nierynkowe zyski dla wydawnictwa i straty dla PZŁ.

Łączne straty PZł na współpracy z Oficyną Wydawniczą „FOREST” w okresie od 2011 r. do 04.2018 r. szacujemy na 7,6 miliona zł. Szacunek oparty jest na wspomnianej powyżej analizie cenowej 4 przykładowych publikacji, gdzie dodatkowe nienależne marża wydawnictwa określono w przedziale 60%-72%. W związku z powyższym dla ww. szacunku strat, wysokość nienależnej Oficynie Wydawniczej „FOREST” marży (która jest stratą PZł) przyjęliśmy w wysokości 65% od wartości wszystkich publikacji..

Poważne wątpliwości audytorów budzi to, że zgodnie z uzyskanymi informacjami przed podpisaniem umów z wydawnictwem nie przeprowadzono żadnego przetargu lub też rozpoznania cenowego. Nie uzyskiwano ofert konkurencyjnych z innych wydawnictw, co jest standardem rynkowym przy tego typu zamówieniach.

Kolejne bardzo poważne wątpliwości budzi fakt, że PZł jest 100% udziałowcem w wydawnictwie Łowiec Polski sp. z o.o., którego siedziba znajduje się w siedzibie PZł. Wydawnictwo to specjalizuje się w tematyce łowieckiej (powstało w 1899 r.) Nie uzyskaliśmy żadnego wiarygodnego wyjaśnienia dlaczego PZł nie skorzystał z usług swojego własnego wydawnictwa przy wydaniu ww. publikacji. Należy tutaj dodać iż w 2011 r. Łowiec Polski wydał dwu tomowy podręcznik dla nowo wstępujących do PZł (bez gwarancji nakładu).

Co więcej Prezes spółki Łowiec Polski Paweł Gdula stwierdził, że nikt nie konsultował z nim, jako ze specjalistą, oferty cenowej wydawnictwa „FOREST”.

Kolejne bardzo poważne wątpliwości audytorów budzi kwestia praw autorskich do publikacji. Dnia 29.09.2011 r. na spotkaniu Zarządu Głównego PZł ustalono, że prawa autorskie do pierwszej publikacji tj. „Łowiecki podręcznik selekcyjona” mają pozostać w PZł. Dawało to możliwość np. zlecenia dodruków podręcznika wybranej drukarni, bez udziału ww. wydawnictwa. Jednakże okazało się, że w umowach podpisywanych z Oficyną Wydawniczą FOREST znalazły się stwierdzenia, że to wydawnictwo jest pełnym właścicielem praw

autorskich. Wszystkie umowy były podpisywane przez Lecha Blocha, byłego Prezesa Zarządu Głównego PZŁ. W ocenie audytorów nie ma żadnego uzasadnienia prawnego ani faktycznego do podjęcia decyzji o rezygnacji z klauzuli zastrzegającej pełnię praw autorskich na rzecz Zarządu Głównego PZŁ, w szczególności pełni majątkowych praw autorskich. Żaden obecny lub byłby pracownik PZŁ nie był w stanie racjonalnie wytłumaczyć powodów ww. rezygnacji.

Z rozmów z radcą prawnym PZŁ Bogumiłem Wójcikiem wynika, iż umowy pomiędzy PZŁ a Oficyną Wydawniczą „FOREST” nie podlegały standardowej akceptacji przez dział prawny. Po przeprowadzonej analizie radca prawny PZŁ Bogumił Wójcik stwierdził, iż w przedstawionym kształcie umowy z ww. wydawnictwem są niekorzystne dla PZŁ bowiem nie zapewniają wyłączności praw autorskich.

Wątpliwości audytorów budzą również wielkości nakładów publikacji a także ich ilość. Publikacje były przeznaczone dla nowo wstępujących do PZŁ. Zgodnie uzyskanymi informacjami nowo wstępujących członków PZŁ jest średniorocznie około 4 tys. Można zatem stwierdzić, iż publikacje zamawiane były z 2,5 letnim zapasem. Również ilość publikacji budzi wątpliwości. O ile „łowiecki podręcznik selekcjonera” powinien być obowiązkowy dla nowo wstępujących o tyle pozycje typu „Dziczyna” czy „Myśliwska Broń Palna” powinny być opcjonalne.

Kluczową kwestią dla oceny prawnej wszystkich umów jest fakt, że podczas comiesięcznego zebrania Zarządu Głównego PZŁ w dniu 29 września 2011 roku, w składzie:

Lech Bloch – przewodniczący

Zbigniew Boniuszko

Zygmunt Jasiński

Przy udziale:

kierownika Działu Prawnego Marcina Pasternaka



kierownika Działu Hodowli i OHZ Bartłomieja Popczyka

referenta i protokolanta kierownika Działu Organizacji i Szkolenia Piotra Kośla

Zarząd „wysoko ocenił przedstawiony do recenzji podręcznik dla selekjonerów i po zapoznaniu się z propozycjami oficyny odnoście ceny i sposobu dystrybucji, zaproponował uwzględnienie w umowie następujących klauzul:

składamy zamówienie na 10 tys. Egzemplarzy

przy ewentualnym dodruku zachowanie ceny nie wyższej niż 86 zł brutto

dystrybucji podręcznika do wskazanych przez Zamawiającego miejsc (nie więcej jak sześć) na koszt Wydawcy

niezamieszczaniu na podręczniku ceny detaliczne

płatność w 4 ratach – ostatnia rata do 30 czerwca 2012 r.

zezwolić na umieszczenie logo PZŁ

**zamieścić w książce wyłączność praw autorski na rzecz PZŁ”**

Ostatni element jest kluczowy, bowiem klauzula umowna zastrzegająca pełnię praw autorskich na rzecz PZŁ była uzasadniona dwoma aspektami. Po pierwsze, merytoryczne opracowanie każdej książki spoczywało na członkach PZŁ posiadających wybitną wiedzę w danym obszarze i będących wykładowcami na renomowanych krajowych uczelniach wyższych. Po drugie, zastrzeżenie majątkowych praw autorskich na rzecz PZŁ dawało swobodę na wprowadzanie modyfikacji i swobodę wyboru partnera biznesowego do jej wydania. Tylko jedna umowa na publikacje pod tytułem „ŁOWIECKI PODRĘCZNIK SELEKCJONERA” posiadała w swojej treści punkt dający możliwość do wprowadzania modyfikacji przez PZŁ.

Mimo powyższego wymogu co do zastrzeżenia praw autorskich podczas posiedzenia Zarządu Głównego PZŁ, każda umowa zawarta pomiędzy Zarządem Głównym PZŁ a FOREST zawierała na początku oświadczenie FOREST, zgodnie z którym „Oficyna oświadcza, że jest właścicielem wszelkich praw autorskich do wyżej wymienionego utworu i ma podpisane umowy z autorami tekstów, rysunków, zdjęć, redaktorem naczelnym, grafikami, redaktorem merytorycznym, technicznym, korektorem.” W jednym z kolejnych artykułów każdej umowy „Podpisując niniejszą umowę Oficyna i Zarząd Główny PZŁ stają się współwłaścicielami praw autorskich do publikacji i tytułu.” Wszystkie umowy pomiędzy FOREST a PZŁ zostały zawarte przez Przewodniczącą Zarządu Głównego PZŁ Lecha Blocha, który mógł zawierać umowy jednoosobowo, stosownie do postanowień statutu - § 80 statutu brzmi „Oświadczenia woli w imieniu Zrzeszenia składa Łowczy Krajowy lub inne osoby przez niego upoważnione.” Stosownie zaś do § 62 statutu „W skład Zarządu Głównego wchodzi Łowczy Krajowy, jako jego przewodniczący, oraz od dwóch do czterech członków.”

W ocenie audytorów nie ma żadnego uzasadnienia prawnego ani faktycznego do podjęcia decyzji o rezygnacji z klauzuli zastrzegającej pełnię praw autorskich na rzecz Zarządu Głównego PZŁ, w szczególności pełni majątkowych praw autorskich. Po rozmowie z Przewodniczącym Działu Prawnego radcą prawnym Bogumiłem Wójcikiem uzyskano informację, że podpisane umowy nie mają akceptacji prawników PZŁ, bowiem nie posiadają parafy pracowników kancelarii.

Z uwagi na powyższe zasadnym jest zatem postanowienie w tym miejscu pytania, dlaczego Przewodniczący Zarządu Głównego PZŁ podjął jednoosobowo decyzję wbrew wyraźnej wytycznej w tym przedmiocie comiesięcznego zebrania Zarządu Głównego PZŁ.

### **Metoda kalkulacji ceny przez Oficynę Wydawniczą „FOREST”**

Współpraca pomiędzy PZŁ a Oficyną Wydawniczą „FOREST” polega na tym, że zgodnie z podpisanymi umowami PZŁ gwarantuje zakup min. 10 tys. (lub nawet 80 tys.) egzemplarzy danej publikacji co pokrywa wszystkie koszty druku, praw autorskich i inne. Dodatkowo taka

transakcja zdejmuje jakiegokolwiek ryzyko ze strony wydawnictwa bowiem ma ono zagwarantowany zysk. W tej sytuacji wynagrodzenie Oficyny Wydawniczej „FOREST” winno być kalkulowane na zasadzie marży od poniesionych kosztów (druku, autorów etc.).

W taki właśnie sposób Oficyna Wydawnicza „FOREST” kalkulowała swoją marżę przy publikacji „ALBUM Z OKAZJI 90-LECIA POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO”. Zgodnie z ofertą cenową z dnia 16.01.2012 r. cena tego albumu w kwocie 144 plus 5% VAT, przy nakładzie 10.000 egzemplarzy została skalkulowana w następujący sposób:

Honoraria autorskie

Redakcja merytoryczna, stylistyczna etc.

Koszty ogólnowydawnicze

Koszty druku i papieru

Transport pod wybrane adresy

Zysk na poziomie 20%

Poważne wątpliwości audytorów budzi jednak fakt, że przy wyszczególnionych pozycjach Oficyna Wydawnicza „FOREST” nie podała żadnych kwot. Nie wiadomo zatem jakie wartości wchodziły w skład zaproponowanej ceny i od jakiej kwoty liczona jest marża wydawnictwa.

W następnym rozdziale audytorzy przeprowadzili szczegółową analizę cen publikacji Oficyny Wydawniczej „FOREST”, z której wynika, iż koszty publikacji były znacząco zawyżane. Istnieje wysokie prawdopodobieństwo tego, iż od 60 do 70% ceny ww. publikacji stanowiła dodatkowa, nienależna marża Oficyny Wydawniczej „FOREST”.

### **Analiza cen publikacji wydawanych przez Oficynę Wydawniczą „FOREST”**

W trakcie badania audytorzy poddali szczegółowej analizie ceny usług świadczonych przez Oficynę Wydawniczą „FOREST”. W tym celu wybrano 4 publikacje, których wartość poddana została ocenie. Publikacje te to:

„Łowiecki podręcznik selekcjonera” – umowa podpisana w 2011 r.

„Łowiectwo zeszyt edukacyjny” – umowa podpisana w 2014 r.

„Czym zajmują się myśliwi – kolorowanka” – umowa podpisana w 2014 r.

„Łowiectwo zeszyt dla gimnazjum” – umowa podpisana w 2015 r.

#### Wycena „Łowiecki podręcznik selekcjonera”

Wycena została przeprowadzona dla 10.000 egzemplarzy. Zgodnie z umową z dnia 10.10.2011 r. PZł zamówiła w Oficynie Wydawniczej „FOREST” wydanie ww. ilości egzemplarzy w łącznej cenie 860 tys. zł.

Poniżej przedstawiamy naszą wycenę:

Koszty druku - 188 tys. zł netto tj.

Koszty praw autorskich – 40 tys. Autorzy

Redakcja, skład – 24 tys. zł

Inne koszty (transport etc.) – 20 tys. Zł

Marża wydawcy 20% - 54,4 tys. Zł

Razem – 326,4 tys. Zł

Kwota z umowy z Oficyną Wydawniczą „FOREST” wyniosła 860,158 zł brutto tj. 819.198 zł netto. W związku z powyższym z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, iż

nienależna ww. firmie marża wyniosła aż 493 tys. zł, co stanowi około 60% całościowej kwoty umownej.

W celu określenia kosztów druku audytorzy zwrócili się z zapytaniem ofertowym do WZKart tj. Wojskowych Zakładów Kartograficznych z siedzibą w Warszawie przy ulicy Fort Wola 22.

W celu oszacowania kosztów praw autorskich audytorzy skontaktowali się z jednym z autorów łowieckiego podręcznika selekcionera tj. Wojciechem Szymańskim. Za napisanie 8 stron ww. podręcznika otrzymał on kwotę 1.035 zł brutto. Ww. podręcznik liczy 251 stron. W związku z powyższym można wstępnie szacować, że prawa autorskie mogły kosztować około 32.473 zł. Z ostrożności szacujemy tę kwotę na 40.000 zł.

Marża wydawcy w kwocie 20% została określona przez Oficynę Wydawniczą „FOREST” w specyfikacji do innej publikacji tj. do ALBUMU Z OKAZJI 90-LECIA POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO. Jaku już wspomniano powyżej specyfikacja ta jednakże nie zawierała konkretnych kwot, tj. ile kosztuje druk, skład, etc. Wymienione były jedynie poszczególne pozycje oraz marża Oficyny Wydawniczej „FOREST” w wysokości 20%.

#### łowiecki podręcznik selekcionera - dodruk

Na podstawie kolejnych aneksów PZŁ zamówił w Oficynie Wydawniczej „FOREST” kolejne 12.000 egzemplarzy za łączną cenę 1.051.416 zł. Koszt druku tych egzemplarzy szacujemy na 225.600 zł. W tym wypadku Oficyna Wydawnicza „FOREST” nie ponosiła już kosztów praw autorskich, składu etc. W związku z tym istnieje wysokie prawdopodobieństwo że zysk Oficyny Wydawniczej „FOREST” wyniósł około 825 tys. zł co stanowi aż około 78% całościowej ceny za wszystkie egzemplarze.

Podsumowując, Oficyna Wydawnicza „FOREST” sprzedała do PZŁ 22.000 egzemplarzy łowieckiego podręcznika selekcjonera za kwotę 1.870.614 zł. Koszty druku ww. egzemplarzy szacujemy na 413.600 zł. Inne koszty w tym prawa autorskie, skład transport szacujemy łącznie na ok. 104.000 zł. W związku z powyższym istnieje wysokie prawdopodobieństwo że łączny zarobek Oficyny Wydawniczej „FOREST” wyniósł aż około 1.353.014 zł, co stanowi aż około 72% wartości sprzedanych egzemplarzy.

#### Łowiectwo zeszyt dla gimnazjum

Wycena została przeprowadzona dla 30.000 egzemplarzy. Zgodnie z umową cena za ww. ilość została określona na 294 tys. zł.

Poniżej przedstawiamy naszą wycenę:

Koszty druku - 42 tys. zł netto tj.

Koszty praw autorskich – 10 tys. autorzy

Redakcja, skład – 10 tys. zł

Inne koszty (transport etc.) – 20 tys. zł

Marża wydawcy 20% - 16,4 tys. zł

Razem – 98,4 tys. zł

Kwota z umowy z Oficyną Wydawniczą „FOREST” wyniosła 294 tys. zł brutto tj. 280 tys. zł netto. W związku z powyższym z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, iż nienależna ww. firmie marża wyniosła aż około 181 tys. zł, co stanowi około 61% całościowej kwoty umownej.

Koszty druku tak jak ww. przypadku zostały oszacowane przez firmę WZKart.

#### Łowiectwo zeszyt edukacyjny

Wycena została przeprowadzona dla 80.000 egzemplarzy. Zgodnie z umową cena za ww. ilość została określona na 672 tys. zł.

Koszty druku - 101 tys. zł netto tj.

Koszty praw autorskich – 10 tys. autorzy

Redakcja, skład – 10 tys. zł

Inne koszty (transport etc.) – 20 tys. zł

Marża wydawcy 20% - 28,2 tys. zł

Razem – 169,2 tys. zł

Kwota z umowy z Oficyną Wydawniczą „FOREST” wyniosła 672 tys. zł brutto tj. 640 tys. zł netto. W związku z powyższym z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, iż nienależna ww. firmie marża wyniosła aż około 471 tys. zł, co stanowi około 69% całościowej kwoty umownej.

Koszty druku tak jak ww. przypadku zostały oszacowane przez firmę WZKart.

#### Czym zajmują się myśliwi - kolorowanka

Wycena została przeprowadzona dla 80.000 egzemplarzy. Zgodnie z umową cena za ww. ilość została określona na 336 tys. zł.

Koszty druku - 54,4 tys. zł netto tj.

Koszty praw autorskich – 5 tys. autorzy

Redakcja, skład – 10 tys. zł

Inne koszty (transport etc.) – 20 tys. zł

Marża wydawcy 20% - 17,8 tys. zł

Razem – 107,2 tys. zł

Kwota z umowy z Oficyną Wydawniczą „FOREST” wyniosła 336 tys. zł brutto tj. 320 tys. zł netto. W związku z powyższym z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, iż nienależna ww. firmie marża wyniosła aż około 212 tys. zł, co stanowi około 63% całościowej kwoty umownej.

Koszty druku zostały oszacowane przez firmę WZKart.

Należy dodać, iż na stronie Oficyny Wydawniczej „FOREST” w dziale do sprzedaży przedstawione są kolorowanki w tym samym co ww. formacie o objętości 12 stron. Cena detaliczna jednej kolorowanki to zaledwie 1,62 zł netto, podczas gdy kolorowanka dla PZł w ilości 80.000 sztuk została wyceniona na 4 zł netto. Różnica to aż 2,38 zł co stanowi prawie 60% ceny oferowanej przez Oficynę Wydawniczą „FOREST”.

### **Podsumowanie analizy cenowej**

Przeprowadzona analiza cenowa jasno wskazuje, że ceny publikacji Oficyny Wydawniczej „FOREST” były znacząco zawyżane. Według szacunków audytorów dodatkowe nienależne wynagrodzenie Oficyny Wydawniczej „FOREST” stanowiło od 63% do prawie 70% ceny publikacji płaconej przez PZł.

Audytorzy nie otrzymali dokumentów wskazujących jakie wartości wchodziły w skład cen ww. publikacji. Pomimo braku szczegółowych kalkulacji, uniemożliwiających zarządowi zweryfikowanie cen, podpisywane były umowy z Oficyną Wydawniczą „FOREST”. Nie przeprowadzono żadnego rozpoznania cenowego.

### **Oszacowanie szkody**



Łączne straty PZł na współpracy z Oficyną Wydawniczą „FOREST” w okresie od 2011 r. do 04.2018 r. audytorzy szacują na 7,6 miliona zł.

Szacunek oparty jest na wspomnianej powyżej analizie cenowej 4 wybranych losowo publikacji, gdzie dodatkowe nienależne marże wydawnictwa określono w przedziale 60%-72%. W związku z powyższym dla ww. szacunku całościowych strat, wysokość nienależnej Oficynie Wydawniczej „FOREST” marży (która jest stratą PZł) przyjęliśmy w wysokości 65% od wartości wszystkich publikacji (faktury wystawione przez Oficynę Wydawniczą „FOREST”). Następnie audytorzy dokonali ekstrapolacji ww. obliczeń również na inne publikacje.

W okresie 2011 r. do 04.2018 r. wartość wszystkich faktur wystawionych przez Oficynę Wydawniczą „FOREST” do PZł wyniosła 11.752.875 zł netto. W związku z powyższym 65% od ww. kwoty daje 7.639.368 zł, w zaokrągleniu 7,6 miliona zł.

### **Targi Hubertus Expo - straty**

Rokrocznie PZł organizuje targi myśliwskie pod nazwą Hubertus Expo. W 2017 r. i 2018 r. straty PZł na organizacji ww. targów wyniosły odpowiednio – 203.454 zł oraz – 335.442 zł. Łączne straty na organizacji ww. targów ww. okresie 2017 r. do 2018 r. wyniosły aż – 538.896 zł.

W opinii audytorów ww. straty są wynikiem przede wszystkim zaniżania opłat dla wybranych uczestników targów (w skrajnym przypadku PZł jeszcze dopłacała największemu najemcy powierzchni targowej tj. M.K. Szuster kwotę 27 tys. zł netto o czym szerzej poniżej). Wpływ na ww. straty miało również zawyżanie cen dostawców, dostarczających towary i usługi na użytek targów Hubertus Expo. Za organizację targów odpowiadała rzeczniczka prasowa PZł tj. Diana Piotrowska. Poniżej przedstawiamy główne ustalenia dotyczące ww. kwestii.

## **M.K. Szuster i Knieja M. Rubiś**

W 2017 oraz 2018 r. latach firma M.K. Szuster, m.in. handlująca bronią myśliwską, była największym pod względem najmowanej powierzchni uczestnikiem targów Hubertus (odpowiednio 430m<sup>2</sup> oraz 420m<sup>2</sup>). W 2017 r. PZł wystawiła jedną fakturę do M.K. Szuster w kwocie 20 tys. zł netto za reklamę. Z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, iż kwota ta miała pokryć m.in. koszty banerów reklamowych płaconych przez PZł na rzecz centrum targowego tj. firmy MT Polska S.A. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż w. 2017 r. firma M.K. Szuster wcale nie zapłaciła za najmowaną powierzchnię tj. 430 m<sup>2</sup>, a zgodnie z cennikiem powinna zaś zapłacić PZł kwotę 111.800 zł netto. Dodatkowo PZł zapłacił M.K. Szuster kwotę 27.000 zł netto za budowę stoiska targowego. W związku z powyższym łączna strata PZł wyniosła aż 138.800 zł netto.

W 2018 r. sytuacja była podobna: firma M.K. Szuster wynajmowała 420 m<sup>2</sup> powierzchni targowej. Zapłaciła jedynie 14,5 tys. zł netto a zgodnie z cennikiem powinna zapłacić 105 tys. zł netto.

Audytorzy przeanalizowali maile rzeczniczki prasowej PZł tj. Diany Piotrowskiej, odpowiadającej za organizację targów Hubertus Expo. Z ww. analizy wynika, iż Diana Piotrowska podejmowała działania mające na celu ukrycie niekorzystnych transakcji z firmą M.K. Szuster.

Zgodnie z uzyskanymi informacjami Diana Piotrowska otrzymała sztucer Blazer od firmy M.K. Szuster (sztucery tej firmy mogą kosztować nawet 30 tys. zł). Audytorzy nie mają wiedzy czy Diana Piotrowska zapłaciła za ww. sztucer.

W przypadku drugiego dużego najemcy tj. firmy Knieja M. Rubiś, zajmującej się handlem bronią i amunicją myśliwską, PZł również stosowała bardzo duże rabaty rzędu 86%. Np. w 2017 r. ww. firma wynajmowała 336m<sup>2</sup> powierzchni. Zgodnie z cennikiem powinna zapłacić kwotę 87.360 zł netto a faktycznie zapłaciła jedynie 12.460 zł netto. Podobna sytuacja wystąpiła również w 2018 r. gdzie zgodnie z cennikiem firma powinna zapłacić PZł kwotę 121.960 zł netto a zapłaciła jedynie 12.920 zł netto.

### **Dane finansowe**

Poniżej przedstawiamy wyniki finansowe osiągnięte przez PZł w związku z targami Hubertus Expo organizowanych w 2017 r. i 2018 r.

W 2017 r. przychody PZł z targów Hubertus wyniosły 528.762 zł, natomiast koszty wyniosły 732.216 zł. W związku z powyższym w 2017 r. na organizacji ww. targów PZł osiągnęło stratę w kwocie – 203.454 zł

W 2018 r. przychody PZł z targów Hubertus wyniosły 539.947 zł, natomiast koszty wyniosły 875.389, zł. W związku z powyższym w 2017 r. na organizacji ww. targów PZł osiągnęło stratę w kwocie – 335.442 zł.

łącznie w 2017 r. i 2018 r. na organizacji targów Hubertus PZł straciło – 538.896 zł.

### **Straty PZł**

Po przeanalizowaniu dokumentacji dotyczącej targów Hubertus Expo za 2017 r. oraz za 2018 do 04.2018 r. audytorzy wyrażają opinię, że straty związane z organizacją ww. targów wynikają m.in. z:

Zaniżania opłat dla wybranych kontrahentów (uczestników targów). Do analizy audytorzy wybrali dwóch największych najemców, firmy handlujące bronią myśliwską tj. M.K. Szuster oraz Knieja M. Rubiś. W skrajnym przypadku dotyczącym najmu aż 430m<sup>2</sup> powierzchni targowej przez M.K. Szuster w 2017 r. paradoksalnie to PZł dopłacił kwotę 27 tys. do ww. najmu.

Zawyżania cen dostawców, którzy pobierali nierynkowe marże.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że istnieje wysokie prawdopodobieństwo, iż straty na organizacji targów Hubertus (- 203.454 zł w 2017 r. oraz - 335.442 w 2018 r.) wynikały z celowego działania organizatora targów z ramienia PZł tj. Diany Piotrowskiej.

### **Gadżety – targi**

Gadżety na targi nie były kupowane przez Dianę Piotrowską bezpośrednio u firm zajmujących się taką sprzedaż a poprzez pośrednika firmę M-concept Marcin Bochen, który nakładał dodatkową marżę w wysokości od 23% nawet do 67%. W 2016 r. marże na ww. gadżetach mogły wynosić nawet 147%. Wątpliwości audytorów budzi to, że to Diana Piotrowska wskazywała Marcinowi Bochenowi jakie gadżety i z jakich stron internetowych ma kupić. W związku z powyższym audytorzy nie widzą ekonomicznego i racjonalnego wytłumaczenia dlaczego PZł nie kupował ww. gadżetów bezpośrednio.

Firma M-Concept również zajmowała się pośrednictwem w wynajmowaniu powierzchni reklamowych (banery) na potrzeby targów Hubertus Expo.

### **Magbet sp. z o.o. – firma fasadowa**

W 2017 r. firma Magbet sp. z o.o. wystawiła PZł faktury na łączną kwotę 104.356 zł netto. Zgodnie z opisami na fakturach ww. firma wynajmowała PZł sale konferencyjne, zajmowała

się zabudową stoisk na targach, drukowała dyplomy, wykonywała odznaki strzeleckie etc. Właścicielem firmy jest Bartosz Młynarek (ur. 1985 r.).

Firma Magbet sp. z o.o. jest firmą „fasadową”, sztucznym pośrednikiem pobierającym nienależne marże. W 2017 r. rzecznik prasowy PZŁ tj. Diana Piotrowska negocjowała z pracownikiem działu Imprez i Marketingu Pałacu Kultury i Nauki (PKiN) Romualdem Florjanowiczem wynajem sal konferencyjnych na konferencję dotyczącą zdrowej żywności. Wszystkie warunki wynajmu zostały ustalone przez Dianę Piotrowską i Romualda Florjanowicza z PKiN. Jednakże w pewnym momencie Diana Piotrowska wskazała firmę Magbet sp.z o.o. z którą PKiN miał zawrzeć umowę. Umowa ta została zawarta a potem PZŁ zawarła umowę na wynajem sal z Magbet sp. z o.o.

Audytorzy porównali umowę zawartą pomiędzy PKiN a Magbet oraz pomiędzy Magbet a PZŁ. Treść ww. umów jest niemal identyczna. Istotną różnicą jest cena. Za wynajem sal Magbet sp. z o.o. miał zapłacić PKiN kwotę 25.125 zł netto, natomiast za ten sam zakres PZŁ miał zapłacić Magbet sp. z o.o. już kwotę 55.500 zł netto. Oznacza to że sztuczny pośrednik firma Magbet sp z o.o. pobrała aż 120% nienależnej marży, która jest stratą PZŁ.

### **Szczegółowe fakty**

W trakcie badania audytorzy szczegółowo przeanalizowali emaile ze służbowej skrzynki Diany Piotrowskiej w zakresie współpracy z firmą Magbet sp. z o.o. dotyczącej wynajmu powierzchni pod konferencję „Targi zdrowej żywności”, która odbyła się w PKiN w Warszawie w dniu 9.09.2017 r. Poniżej przedstawiamy szczegółowe ustalenia.

Dnia 1.08.2017 r. Diana Piotrowska wysłała email do Romualda Florjanowicza (Dział Imprez i Marketingu PKiN), w którym wyraża zainteresowanie wynajmem sali konferencyjnej oraz terenu przed PKiN na potrzeby organizacji Targów Zdrowej Żywności, które miały się odbyć w dniu 9.09.2017 r. W kolejnych dniach Diana Piotrowska prowadziła korespondencję mailową

z Romualdem Florjanowiczem dotyczącą szczegółów ww. wynajmu - zostało zaaranżowane spotkanie.

Dnia 28.07.2017 r. Romuald Florjanowicz przesłał Dianie Piotrowskiej wstępny kosztorys dotyczący wynajmu powierzchni:

Wynajem sali Ratuszowej (do 12h) – 8.200 zł netto tj. 10.086 zł brutto

Wynajem Sali Trójki (do 12h) - 3.800 zł netto tj. 4.674 zł brutto

Brak szczegółów dotyczących wynajmu terenu zewnętrznego – brak kwoty

Usługi dodatkowe w tym m.in.: utrzymanie czystości, przyłącza prądowe, nagłośnienie sali, stoły, krzesła, szatnia etc. – 5.225 zł netto tj. 6.426 zł brutto

Dnia 1.08.2017 r. Diana Piotrowska wysłała maila do Romualda Florjanowicza w którym pisze, że: „Umowę z Państwem podpisze firma Magbet sp. z o.o. – zwróci się do Pana mailowo”.

Dnia 4.08.2017 r. drogą mailową Diana Piotrowska akceptuje ww. kosztorys i prosi o przedstawienie wyceny terenu przez PKiN.

Dnia 7.08.2017 r. Bartosz Młynarek, właściciel firmy Magbet sp. z o.o. wysłał następujący mail do Romualda Florjanowicza (do wiadomości Diany Piotrowskiej): „Jestem przedstawicielem firmy MAGBET, która w imieniu Polskiego Związku Łowieckiego będzie podpisywała umowę wynajmu Sali Ratuszowej, sali Trójka wraz z wyposażeniem dodatkowym oraz terenu zewnętrznego znajdującego się przed PKiN. Potwierdzam rezerwację sali Ratuszowej oraz sali Trójki w dniu 9 września br. w celu organizacji konferencji dot. zdrowej żywności (..). Uprzejmie proszę przesyłaną pomiędzy nami korespondencję przysyłać jednocześnie do wiadomości Pani Dianie Piotrowskiej z Polskiego Związku Łowieckiego d.piotrowska@pzlow.pl”.

W odpowiedzi na ww. mail Bartosza Młynarka Romuald Florjanowicz prosi o zapoznanie się kosztorysem doprecyzowanym przez Dianę Piotrowską. Jednocześnie stwierdza: „Aby ułatwić dalszą współpracę, uprzejmie proszę o wystawienie Pełnomocnictwa pani Diany Piotrowskiej (pis. oryg.) do dokonywania stosownych ustaleń związanych z realizacją przedmiotu umowy”.

Mail z dnia 16.08.2017 r. skierowany do Romualda Florjanowicza w którym Diana Piotrowska dziękuje za otrzymane, korzystne warunki handlowe. Diana Piotrowska ma nadzieje, że Zarząd (tj. Lech Bloch) zaakceptuje koszty i będzie można przystąpić do podpisania umowy. Jednocześnie Diana Piotrowska prosi o przesłanie wzoru umów, żeby się z nimi z zapoznać.

Dnia 18.08.2017 r. Romuald Florjanowicz przesłał mail do Diany Piotrowskiej z załączonymi umowami o treści: „My podpisujemy pierwsi”.

W odpowiedzi dnia 22.08.2017 r. Diana Piotrowska napisała: „Dziękuję. Czekam na informację kiedy można podpisać”.

Dnia 4.09.2017 r. Romuald Florjanowicz wysłał maila do Diany Piotrowskiej o następującej treści: „Czekamy na odbiór umów do podpisu przez Makbet sp.z o.o. (powinno być Magbet sp.z.o.o.). Uprzejmie proszę o potraktowanie sprawy jako bardzo pilnej. Zapraszam do pokoju 1501 na XV piętrze PKiN.

Tego samego dnia Romuald Florjanowicz przesłał do Diany Piotrowskiej skan potwierdzenia rezerwacji.

## **Umowy pomiędzy PKiN a Magbet sp. z o.o. (najemca)**

### Umowa na wynajem powierzchni

Jak wspomniano powyżej dnia 18.08.2017 r. Romuald Florjanowicz z PKiN przesłał mail do Diany Piotrowskiej z załączonymi skanami umów na wynajem sal konferencyjnych i terenu przez PKiN. Poniżej przedstawiamy treść ww. umów (nie były jeszcze podpisane).

Umowa dotyczy wynajmu następujących powierzchni:

Sala Ratuszowa od godz. 6:00 do godz.18:00 dnia 9.09.2017 r.

Pozostała powierzchnia pomocnicza (łącznie Sali Kopernika) od godz. 06:00 do godz. 22:00 dnia 9.09.2017 r.

Sala Trójka od godz. 07:00 do godz. 19:00 dnia 9.09.2017 r.

1104 m<sup>2</sup> terenu zewnętrznego (załącznik nr 3) od godz. 23:00, dnia 8.09.2017 r. do godz. 23:00 dnia 09.09.2017 r.

Zgodnie z par. 1 pkt 4 najemca tj. Magbet sp. z o.o. oświadcza, że osobą uprawnioną do dokonywania stosownych ustaleń związanych z realizacją przedmiotu umowy w jego imieniu jest Diana Piotrowska tel. kom. +48 502 011 908.

Zgodnie paragrafem 2 ww. umowy za wynajem powierzchni opisanych powyżej Najemca tj. Magbet sp. z o.o. zapłaci kwotę 30.904,98 zł brutto.

W przypadku przedłużenia czasu trwania wynajmu ponad powyżej określony Najemca tj. Magbet sp.z o.o. miał zapłacić dodatkowy czynsz w wysokości odpowiednio: sala Ratuszowa – 800 zł netto za każdą rozpoczętą godz., pozostała powierzchnia pomocnicza - 1.000 zł netto za każdą rozpoczętą dobę, sala Trójka – 800 zł netto za każdą rozpoczętą godz. oraz 15 zł netto za 1 m<sup>2</sup> za każdą dobę przedłużenia.

Określona powyżej cena nie obejmuje kosztów obsługi i usług dodatkowych świadczonych przez PKiN, które są zamawiane i wyceniane na podstawie odrębnego zlecenia.



Na dole umowy jest adnotacja, że umowę sporządził Romuald Florjanowicz.

#### Zlecenie na dodatkowe usługi

Zgodnie z umową Zleceniodawca (Magbet) zleca a Zleceniobiorca (PKiN) przyjmuje do wykonania usługi szczegółowo określone w kosztorysie stanowiącym załącznik do zlecenia.

Zgodnie z umową z tytułu świadczenia dodatkowych usług Magbet sp.z o.o. miał zapłacić PKiN kwotę 6.161,22 zł netto tj. 7.578,30 brutto. Zgodnie z załącznikiem do ww. umowy w zakres świadczonych usług miały wchodzić m.in.:

utrzymanie czystości Ratuszowa – koszt jednostkowy 255 zł

utrzymanie czystości Trójka – koszt jednostkowy 42,50 zł

przyłącza prądowe Ratuszowa – koszt jednostkowy 255 zł

krzesła – 4,25 zł za jedno krzesło (450 krzeseł razem 1.912 zł netto tj. 2.352 zł brutto)

stoły - koszt jednostkowy 8,50 zł

#### **Umowy pomiędzy Magbet sp.z o.o. i PZŁ**

#### Umowa na wynajem powierzchni

Umowa została podpisana dnia 29.08.2017 r. Ze strony PZŁ umowę podpisał Przewodniczący Zarządu Głównego Lech Bloch, natomiast ze strony Magbet sp. z o.o. Prezes Zarządu Bartosz Młynarek.

Umowa dotyczy wynajmu następujących powierzchni:

Sala Ratuszowa od godz. 6:00 do godz.18:00 dnia 9.09.2017 r.

Pozostała powierzchnia pomocnicza (łącznik Sali Kopernika) od godz. 06:00 do godz. 22:00 dnia 9.09.2017 r.

Sala Trójka od godz. 07:00 do godz. 19:00 dnia 9.09.2017 r.

1104 m2 terenu zewnętrznego (załącznik nr 3) od godz. 23:00, dnia 8.09.2017 r. do godz. 23:00 dnia 09.09.2017 r.

Zgodnie z par. 1 pkt 3 najemca tj. PZł oświadcza, że osobą uprawnioną do dokonywania stosownych ustaleń związanych z realizacją przedmiotu umowy w jego imieniu jest Diana Piotrowska tel. kom. +48 502 011 908.

Zgodnie paragrafem 2 ww. umowy za wynajem powierzchni opisanych powyżej Najemca tj. PZł zapłaci kwotę 55.500 zł netto tj. 68.256 zł brutto.

W przypadku przedłużenia czasu trwania wynajmu ponad powyżej określony Najemca tj. PZł miał zapłacić dodatkowy czynsz w wysokości odpowiednio: sala Ratuszowa – 800 zł netto za każdą rozpoczętą godz., pozostała powierzchnia pomocnicza - 1.000 zł netto za każdą rozpoczętą dobę, sala Trójka – 800 zł netto za każdą rozpoczętą godz. oraz 15 zł netto za 1 m2 za każdą dobę przedłużenia.

Zgodnie z par. 2 pkt. 8 cena wynajmu powierzchni nie obejmuje kosztów obsługi i usług dodatkowych.

Zlecenie na dodatkowe usługi

Umowa na zlecenie usług dodatkowych z dnia 29.08.2017 r. Ze strony PZŁ umowę podpisał Przewodniczący Zarządu Głównego Lech Bloch, natomiast ze strony Magbet sp. z o.o. Prezes Zarządu Bartosz Młynarek.

Zgodnie z umową Zleceniodawca (Magbet) zleca a Zleceniobiorca (PKiN) przyjmuje do wykonania usługi szczegółowo określone w kosztorysie stanowiącym załącznik do zlecenia.

Zgodnie z umową z tytułu świadczenia dodatkowych usług Magbet sp.z o.o. miał zapłacić PKiN kwotę 17.000 zł netto tj. 20.910 zł brutto. Zgodnie z załącznikiem do ww. umowy w zakresie świadczonych usług miały wchodzić m.in.:

utrzymanie czystości Ratuszowa – koszt jednostkowy 255 zł

utrzymanie czystości Trójka – koszt jednostkowy 42,50 zł

przyłącza prądowe Ratuszowa – koszt jednostkowy 255 zł

krzesła – 4,25 zł za jedno krzesło (450 krzesel razem 1.912 zł netto tj. 2.352 zł brutto)

stoły - koszt jednostkowy 8,50 zł

Łącznie zgodnie z umową PZŁ miał zapłacić firmie Magbet sp. z o.o. kwotę 89.160 zł. Faktycznie wartość faktur wystawionych przez Magbet sp. z o.o. do PZŁ wynosiła 89.175 zł netto.

### Podsumowanie

Poważne wątpliwości audytorów budzi to rzecznik PZŁ tj. Diana Piotrowska negocjowała wynajem sal konferencyjnych z PKiN, ale do podpisania umowy została „podstawiona” firma Magbet sp. z o.o. Zostały podpisane niemal identyczne umowy pomiędzy PKiN i Magbet sp. z o.o. a Magbet sp. z o.o. i PZŁ z tym samym zakresem. Jediną istotną różnicą była cena. Za wynajem sal Magbet sp. zo.o. miał zapłacić PKiN kwotę 30.904,98 zł brutto tj. 25.125 zł netto.

Natomiast zgodnie z umową za wynajem tych samych sal Magbet sp. z o.o. ma otrzymać już 55.500 zł netto. Różnica wynosi 30.375 zł netto. W związku z tym należy stwierdzić, że już z samych umów wynajmu wynika, iż podstawiony pośrednik tj. Magbet sp. z o.o. miał pobrać nienależną marżę w wysokości aż 120%.

Faktyczne koszty wynajmu były jeszcze wyższe niż wynika z umowy i wynosiły

W opinii audytora taka transakcja nie ma sensu ekonomicznego i odbyła się ze szkodą dla PZŁ.

Ze stanu faktycznego opisanego w raporcie z przeprowadzonego audytu wewnętrznego

## **STAN PRAWNY**

Polski Związek Łowiecki jest zrzeszeniem osób fizycznych i prawnych, które prowadzą gospodarkę łowiecką poprzez hodowlę i pozyskiwanie zwierzyny oraz działają na rzecz jej ochrony poprzez regulację liczebności populacji zwierząt łownych.

Polski Związek Łowiecki posiada osobowość prawną.

Polski Związek Łowiecki, zwany dalej „Zrzeszeniem”, działa na podstawie ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2002 r. Nr 42, poz. 372, z późn. zm.1), zwanej dalej „ustawą”, oraz Statutu Polskiego Związku Łowieckiego, zwanego dalej „Statutem”.

Zrzeszenie może prowadzić:

- 1) działalność gospodarczą i rolniczą według zasad określonych w odrębnych przepisach;
- 2) stacje naukowo-badawcze.

Zarząd Główny jako organ zarządzający i reprezentujący Polski Związek Łowiecki na zewnątrz, nadzorujący działalność zarządów okręgowych, a także realizujący inne zadania przewidziane statutem.

§ 80 statutu brzmi „Oświadczenia woli w imieniu Zrzeszenia składa łowczy Krajowy lub inne osoby przez niego upoważnione.” Stosownie zaś do § 62 statutu „W skład Zarządu Głównego wchodzi łowczy Krajowy, jako jego przewodniczący, oraz od dwóch do czterech członków.”

Przedmiotem analizy prawnokarnej jest przede wszystkim przestępstwo znajdujące się w rozdziale XXXVI zatytułowanym Przesłępstwa przeciwko obrotowi gospodarczemu, a mianowicie art. 296 k.k., a także art. 296a k.k. z uwagi na możliwość uzyskania lub przyjęcia korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicę.

W art. 296 § 1 k.k. czytamy, że: kto, będąc obowiązany na podstawie przepisu ustawy, decyzji właściwego organu lub umowy do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą osoby fizycznej, prawnej albo jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej, przez nadużycie udzielonych mu uprawnień lub niedopełnienie ciążącego na nim obowiązku, wyrządza jej znaczną szkodę majątkową, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 1a. Jeżeli sprawca, o którym mowa w § 1, przez nadużycie udzielonych mu uprawnień lub niedopełnienie ciążącego na nim obowiązku, sprowadza bezpośrednio niebezpieczeństwo wyrządzenia znacznej szkody majątkowej, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli sprawca przestępstwa określonego w § 1 lub 1a działa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 3. Jeżeli sprawca przestępstwa określonego w § 1 lub 2 wyrządza szkodę majątkową w wielkich rozmiarach, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4. Jeżeli sprawca przestępstwa określonego w § 1 lub 3 działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 4a. Jeżeli pokrzywdzonym nie jest Skarb Państwa, ściganie przestępstwa określonego w § 1a następuje na wniosek pokrzywdzonego

§ 5. Nie podlega karze, kto przed wszczęciem postępowania karnego dobrowolnie naprawił w całości wyrządzoną szkodę.

Z kolei w art. 296a § 1 wskazano, że: Kto, pełniąc funkcję kierowniczą w jednostce organizacyjnej wykonującej działalność gospodarczą lub pozostając z nią w stosunku pracy, umowy zlecenia lub umowy o dzieło, żąda lub przyjmuje korzyść majątkową lub osobistą albo jej obietnicę, w zamian za nadużycie udzielonych mu uprawnień lub niedopełnienie ciężącego na nim obowiązku mogące wyrządzić tej jednostce szkodę majątkową albo stanowiące czyn nieuczciwej konkurencji lub niedopuszczalną czynność preferencyjną na rzecz nabywcy lub odbiorcy towaru, usługi lub świadczenia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto w wypadkach określonych w § 1 udziela albo obiecuje udzielić korzyści majątkowej lub osobistej.

§ 3. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu określonego w § 1 lub 2 podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 4. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 wyrządza znaczną szkodę majątkową, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 5. Nie podlega karze sprawca przestępstwa określonego w § 2 albo w § 3 w związku z § 2, jeżeli korzyść majątkowa lub osobista albo ich obietnica zostały przyjęte, a sprawca zawiadomił o tym fakcie organ powołany do ścigania przestępstw i ujawnił wszystkie istotne okoliczności przestępstwa, zanim organ ten o nim się dowiedział.

W tym miejscu należy wskazać, że znaczną szkodą majątkową, stosownie do art. 115 § 5 k.k., jest mienie, którego wartość w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza 200 000 złotych. Natomiast szkodą w wielkich rozmiarach jest mienie, którego wartość w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza 1 000 000 złotych - art. 115 § 6 k.k.

Z punktu widzenia odpowiedzialności karnej istotny jest również art. 308 k.k., zgodnie z którym za przestępstwa określone w tym rozdziale odpowiada jak dłużnik lub wierzyciel, kto, na podstawie przepisu prawnego, decyzji właściwego organu, umowy lub faktycznego wykonywania, zajmuje się sprawami majątkowymi innej osoby prawnej, fizycznej, grupy osób lub podmiotu niemającego osobowości prawnej.

W ślad za postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2001 roku , sygn. akt I KZP 7/01 wskazać należy, że za osobę zajmującą się cudzymi sprawami majątkowymi można uznać tylko tego, kogo obowiązki i uprawnienia obejmują łącznie zarówno dbałość o uchronienie powierzonego mienia przed uszczerbkiem, zniszczeniem lub zagubieniem, pogorszeniem stanu interesów majątkowych, jak i wykorzystanie tego mienia w procesie gospodarowania w taki sposób, aby zostało ono powiększone lub wzrosła jego wartość. Zatem ten, kto ma jedynie obowiązki w zakresie dbałości o to, by stan mienia powierzonego nie uległ pogorszeniu, nie może być uważany za zajmującego się cudzymi sprawami majątkowymi. Z uzasadnienia wynika, że zdaniem SN wykładnia znamienia „... zajmuje się sprawami majątkowymi innej osoby” charakteryzuje w pełni i wyczerpująco tzw. element statyczny i dynamiczny. Element statyczny miałby oznaczać postulat dbałości o zachowanie substancji powierzonego mienia i uchronienia go przed uszczerbkiem, pogorszeniem stanu interesów majątkowych lub zniszczeniem a dynamiczny oznaczać postulat wykorzystania powierzonego mienia w procesie gospodarowania w taki sposób, aby mienie to zostało powiększone lub wzrosła jego wartość.

W art. 296 k.k. oraz 296a k.k. również posługując się pojęciem zajmowaniem się sprawami majątkowymi – wykładania dotycząca pojęcia zajmowania się cudzymi sprawami

majątkowymi i sposób rozumienia tego zwrotu ustawowego pozostaje zatem aktualna również na tle omawianych przepisów.

Przestępstwo określone w art. 296 k.k. określa się powszechnie jako przestępstwo nadużycia zaufania. Istota tego przestępstwa polega na nadużyciu uprawnień lub niedopełnienia obowiązków przez osobę, która na podstawie przepisu ustawy, decyzji właściwego organu lub umowy do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą osoby fizycznej, prawnej albo jednostki organizacyjnej niemającej osobowości prawnej wyrządza szkodę.

Ustawa określa typ podstawowy przestępstwa w § 1 art. 296 k.k., zgodnie z którym przypisanie sprawstwa przestępstwa wymaga wyrządzenia szkody znacznych rozmiarów, tj. w kwocie 200.000 złotych.

Typ czynu z art. 296 § 1 k.k. zakłada, że sprawca obejmuje świadomością to, iż jest podmiotem uprawnionym i zobowiązanym do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą m. in. osoby prawnej, że zachowaniem swoim nadużywa tych uprawnień lub nie dopełnia obowiązków a także to, iż w wyniku takiego zachowania wyrządza tej osobie prawnej szkodę majątkową, **przy czym sprawca musi chcieć takiego zachowania; dotyczy to działania z zamiarem bezpośrednim**. W przypadku działania z zamiarem ewentualnym sprawca musi obejmować świadomością to, że jest podmiotem uprawnionym i zobowiązanym do zajmowania się sprawami majątkowymi lub działalnością gospodarczą pokrzywdzonego, że swoim zachowaniem nadużywa tych uprawnień lub nie dopełnia obowiązków, że w wyniku tego wyrządza szkodę majątkową, **przy czym w płaszczyźnie woluntatywnej musi godzić się na takie zachowanie i skutek** – vide wyrok z dnia 14 maja 2014r. Sądu Apelacyjnego w Warszawie, sygn. sygn. akt II AKa 122/14.



Ustawa określa również typy kwalifikowane przestępstwa. Pierwszy z nich został określony w § 2 art. 296 k.k. i jego znamię kwalifikujące sprowadza się do strony podmiotowej przestępstwa tj. działania w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

Kolejnym typem kwalifikowanym przestępstwa jest § 3 art. 296 k.k. i jego znamię kwalifikujące polega na wyrządzeniu szkody w wielkich rozmiarach tj. w kwocie przekraczającej 1 000 000 złotych.

Z powyższego wynika, że typy kwalifikowane uzależnione są z jednej strony od celu działania sprawcy w postaci korzyści majątkowej, jak również ze względu na wysokość wyrządzonej szkody. Wprowadzenie tego typu konstrukcji prawnej, uzależniającej typy kwalifikowane przestępstwa od różnych kryteriów wpływa istotnie na odpowiedzialność sprawcy i wymaga jest gruntownej analizy, bowiem stopień bezprawności czynu powinien być rozważany wielopłaszczyznowo, gdyż winno odróżnić się sprawcę przestępstwa wyrządzającego szkodę wielkich rozmiarów, ale bez kierunkowego elementu osiągnięcia korzyści majątkowej od sprawcy, który wyrządza podobnej wielkości szkodę, jednak jego celem jest osiągnięcie korzyści majątkowej.

W przypadku czynu z art. 296 § 1 k.k. zamiarem bezpośrednim lub co najmniej wynikowym musi być objęte nie tylko nadużycie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków, ale także spowodowanie skutku w postaci znacznej szkody majątkowej. Jeżeli sprawcy przypisuje się czyn w postaci kwalifikowanej z § 3 art. 296 k.k., zamiarem bezpośrednim lub co najmniej ewentualnym sprawca musi obejmować to, że swoim zachowaniem wyrządza szkodę majątkową w wielkich rozmiarach. Między zachowaniem sprawcy a powstałą szkodą musi istnieć związek przyczynowy – vide wyrok z dnia 14 maja 2014r. Sądu Apelacyjnego w Warszawie, sygn. sygn. akt II AKa 122/14.

Przestępstwo nadużycia zaufania może być również popełnione w sposób nieumyślny, przy czym brak jest konsekwencji ustawodawcy, gdyż bez względu na fakt, czy wyrządzona szkoda jest szkodą znaczą czy wielką, odpowiedzialność sprawcy mieści się w tych samych granicach ustawowego zagrożenia karą, a czyny te przecież różnią się w istotny sposób zawartością bezprawia. Pojęcie nieumyślności obejmuje zarówno lekkomyślność jak i niedbalstwo. W przypadku lekkomyślności sprawca przewiduje możliwość popełnienia przestępstwa, jednak przypuszcza że go uniknie. W przypadku niedbalstwa sprawca nie jest świadomy że popełnia czyn zabroniony, ale ustawodawca zakłada że w takim wypadku mógł konsekwencję swojego działania przewidzieć.

Wymaga jednak w tym miejscu podkreślenia, że zachowanie sprawcy, jego motywacja oraz wysokość wyrządzonej szkody, bez względu na fakt, że stopień zagrożenia kary jest tożsamy w omawianym przepisie, będzie podlegała ocenie i powinna mieć znaczenie przy określeniu adekwatnej kary na podstawie ogólnych dyrektyw wymiaru kary określonych w art. 53 k.k., zgodnie z którym:

§ 1. Sąd wymierza karę według swojego uznania, w granicach przewidzianych przez ustawę, bacząc, by jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

§ 2. Wymierzając karę, sąd uwzględnia w szczególności motywację i sposób zachowania się sprawcy, popełnienie przestępstwa wspólnie z nieletnim, rodzaj i stopień naruszenia ciążących na sprawcy obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw przestępstwa, właściwości i warunki osobiste sprawcy, sposób życia przed popełnieniem przestępstwa i zachowanie się po jego popełnieniu, a zwłaszcza staranie o naprawienie szkody lub zadośćuczynienie w innej formie społecznemu poczuciu sprawiedliwości, a także zachowanie się pokrzywdzonego.

§ 3. Wymierzając karę sąd bierze także pod uwagę pozytywne wyniki przeprowadzonej mediacji pomiędzy pokrzywdzonym a sprawcą albo ugodę pomiędzy nimi osiągniętą w postępowaniu przed sądem lub prokuratorem.

Omówione powyżej uwagi pokazujące odmiany przestępstwa nadużycia zaufania są istotne z uwagi na fakt, że z jednej strony pokazują brak konsekwencji ustawodawcy, a z drugiej wskazują na elementy wspólne strony przedmiotowej przestępstwa. Dla możliwości przypisania odpowiedzialności na podstawie któregośkolwiek z przepisów art. 296 k.k. konieczne wyczerpanie znamion określonych w § 1 – vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2004 r. II KK 244/03.

Dla określenia strony przedmiotowej przestępstwa można przywołać orzecznictwo Sądu Najwyższego. W wyroku SN z dnia 27 czerwca 2001 r., sygn. akt V KKN 49/99 wskazano, że typ czynu zabronionego, o którym mowa w art. 296 § 1 k.k., ma w całości charakter umyślny. Tak więc zamiarem bezpośrednim lub co najmniej wynikowym objęte musi być nie tylko nadużycie uprawnień lub niedopełnienie ciążących na sprawcy obowiązków, ale także i spowodowanie skutku w postaci znacznej szkody majątkowej. Nie można przy tym w żadnym wypadku stosować swoistej miary automatyzmu, w myśl której skoro ewidentne jest niedopełnienie obowiązków "dobrego gospodarza" lub też ewidentne jest nadużycie uprawnień, tym samym przyjąć należy umyślność także co do zaistniałego - w wyniku takich działań lub zaniechań - skutku.

Z kolei w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2000 r., sygn. akt V KKN 557/99, wskazano, że przestępstwo określone w art. 296 § 1 k.k. jest przestępstwem materialnym. Do jego znamion należy skutek w postaci wyrządzenia mocodawcy znacznej szkody majątkowej. Między skutkiem w postaci wyrządzenia znacznej szkody majątkowej a zachowaniem się sprawcy, polegającym na nadużyciu uprawnień lub niedopełnieniu obowiązków, zachodzić musi szczególna więź. W wypadku, gdy sprawca zrealizował zamię czynności sprawczej przez działanie, konieczne jest ustalenie związku przyczynowego. W wypadku zaniechania - ustalenie, że na sprawcy ciążył obowiązek określonego działania. Ponadto zarówno w wypadku działania, jak i zaniechania, konieczne jest ustalenie szczególnego powiązania normatywnego, przesądzającego istnienie stosunku sprawstwa. Zgodzić się należy z Sądem

Najwyższym, który w wyroku z dnia 5 maja 2005 roku, za sygn. akt II KK 244/03, wskazuje, że przypisanie jedynie ewentualnego niezachowania reguł należytej staranności czy zasad ostrożnego postępowania nie będzie wystarczające dla przypisania sprawstwa. Elementem koniecznym jest bowiem aby sprawca doprowadził do skutku w postaci wyrządzenia szkody majątkowej.

## **WNIOSKI**

Zdaniem autora opinii nie sposób obronić tezy, że podejmowana działania wyrządzające szkodę w PZŁ mieszczą się w tzw. dozwolonym ryzyku gospodarczym. Sprawstwo przestępstw określonych w art. 296 k.k. wymaga koniunkcji obu elementów w postaci nadużycia uprawnień lub niedopełnienia obowiązku oraz wyrządzenia szkody majątkowej i zdaniem autora obie przesłanki zostały spełnione.

Przeprowadzony w PZŁ audyt wewnętrzny pozwala w ocenie autora na złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez Lecha Blocha, byłego Przewodniczący Zarządu Głównego PZŁ. Na skutek zawartych przez niego umów z wydawnictwem Forest oraz Zakładem Mięsnym LENARCIK doszło do wyrządzenia PZŁ szkody w wielkich rozmiarach. Były Przewodniczący Zarządu Głównego PZŁ Lech Bloch nadużył uprawnień zawierając niekorzystne umowy i jednocześnie nie dopełnił obowiązków i nie wprowadził w PZŁ żadnych procedur zakupowych, co skutkowało zawarciem szeregu umów po zawyżonych cenach. Nadto wprost nie zastosował się do wymogu zastrzeżenia dla PZŁ pełni praw autorskich do wydawanych przez PZŁ publikacji. Co prawda nie istnieją przepisy nakładające obowiązek wprowadzenia procedur zakupowych w PZŁ, jednak osoba zaciągająca zobowiązania w imieniu PZŁ winna dochować należytej staranności i zweryfikować kontrahenta oraz oferowaną przez niego cenę. Wbrew temu obowiązkowi były Przewodniczący Zarządu Głównego PZŁ zawarł szereg umów, które wyrzuciły szkodę w majątku PZŁ szacowaną na kwotę ok. 7 600 000 zł. W ocenie autora zostały spełnione wszystkie przesłanki przestępstwa określone w art. 296 k.k., bowiem zamiarem bezpośrednim

lub co najmniej wynikowym objęte było nie tylko nadużycie uprawnień i niedopełnienie ciężących obowiązków, ale także i spowodowanie skutku w postaci wielkiej szkody majątkowej. Wymaga jednak podkreślenia, że opinia autora oparta została na stanie faktycznym ustalonym w raporcie wewnętrznym PZŁ. Ostateczna ocena opisanych w opinii i raporcie zachowań winna należeć do prokuratora i sądów powszechnych.

Przeprowadzony w PZŁ audyt wewnętrzny pozwala w ocenie autora na złożenie zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez Dianę Piotrowską, byłego Rzecznika Prasowego PZŁ. Na skutek jej działań oraz zawartych umów przy organizacji targów Hubertus w 2017 i 2018 roku, a także umów z fasadową firmą Magbet sp. z o.o., które wyrządziły szkodę w majątku PZŁ szacowaną na kwotę ok. 600 000 zł. Strata PZŁ na targach została oszacowana kwotą ok. 540 000 zł, natomiast nienależna marża Magbet sp. z o.o. na ok. 55 000 zł. Z ustaleń audytorów wynika, że Diana Piotrowska mogła otrzymać sztucer myśliwski Blazer, co może rodzić jej odpowiedzialność również z art. 296a k.k. Sztucery tej firmy mogą kosztować około 30 000 zł. Wymaga jednak podkreślenia, że opinia autora oparta została na stanie faktycznym ustalonym w raporcie wewnętrznym PZŁ. Ostateczna ocena opisanych w opinii i raporcie zachowań winna należeć do prokuratora i sądów powszechnych.

Jedyną drogą do ustalenia czy wskazane osoby popełniły przestępstwa określone w kodeksie karnym jest złożenie do właściwej prokuratury zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Przeprowadzenie postępowania przygotowawczego oraz postępowania sądowego jest jedyną drogą do ustalenia ewentualnego sprawstwa przestępstw na szkodę PZŁ.

Z poważaniem,

-----  
Jakub Lewandowski  
radca prawny

*Załączniki:*

- 1. Audyt wewnętrzny sporządzony przez Fraud Control sp. z o.o.*